

REDAKTÖRERNAS FÖRORD

DET ÄR EN stor fröjd för två redaktörer med rötter i Norrland att få presentera detta temanummer, gästredigerat av Evelina Liliequist och Anna Olovsson Lööf. Numret presenterar ny forskning som på olika sätt diskuterar relationen mellan det queera och platsen som inte är urban. Det inramas av gästredaktörernas inledning och ett *We're Here*-samtal som både lanserar begreppet *bygd och övertygar oss om vikten av att ställa nya frågor om hur vi kan utröna det queera i relation till platser och tider. Därmed erbjuder detta nummer såväl en teoretisk som en politisk inramning av frågor som rör den övervägande majoriteteten av den nordiska ytan.

Som redaktörerna påpekar i sin utförliga inledning har glesbygd, det rurala, figurerat på olika sätt i queer teori, politik och kultur. Inte sällan har det urbana rummet antagits vara en förutsättning för att ”komma ut” medan gles- och landsbygd setts som en projektionsskär, en plats att ta spjärn från, en plats att fly från och göra till motsatsen till ”queer”.

Faktum är, menar vissa, att själva idén om vad det är att vara queer och att leva ett queert liv kräver en stad. Denna tankefigur bygger i sin tur på en idé om genus- och sexualpolitisk frihet till uttryck, exempelvis genom tillgång till ett anonymt nattliv i ett hav av kroppar, eller genom en föreställd urban by med flaggor som vajar, tusentals människor i en parad, fyllt av rosa företag och klubbar och så vidare. I såväl populärkultur som i queera biografier och queert teoretiserande har glesbygden konstruerats med lika delar skräck och längtan. Inte sällan framställs

glesbygden, det rurala, som bakåtsträvande, hopplöst "efter" en progressiv queer politik, för att på samma gång bli den plats som nu bör queeras, såväl idémässigt som politiskt. Glesbygden har utgjort en plats du förväntas fly från, där du inte passar in, en plats som förskjuter dig, en farlig plats att besöka för den som inte lever enligt normen.

För många av oss med rötter i glesbygd är detta en problematisk bild, även om några av oss kanske behövde lämna en plats för att kunna bli några andra. Vissa har tvingats lämna och en hel del har aldrig behövt eller önskat göra det. Parallellt med framväxande queera urbana communities och idén om det queera som urbant och kosmopolitiskt, har "landet" även varit föremål för andra tolkningar, såsom i den radikal-feministiska och lesbiska idén om att naturen är kvinnligt eller lesbiskt kodad (manifesterad i slogans som, "Mother Nature Is a Lesbian") och medan bögarne dansade disco, valde somliga lesbiska feminister att lämna staden och männen, liksom mycket av den teknologiska utvecklingen, som ansågs vara patriarkal och livsfientlig.¹ Över hela västvärlden är alltså "naturen" en utopisk plats där alternativa världar skapats av lesbiska kollektiv, radikala fjollar och många andra.

I dagens virtuella flöden och faktiska migrationer är det tydligt att bygden i allra högsta grad queeras. Allt fler tycks längta och flytta tillbaka eller söka något de aldrig haft. Miljöhot och dåliga arbetsvillkor, en allt tuffare stad med mindre möjligheter till rimligt boende gör bygden till en plats att (drömma om att) flytta till för att leva ett annat slags liv, ett med så kallad kvalitet.

Queer kulturproduktion har länge utforskat det rurala och glesbygden; inte minst genom samisk queer aktivism och kultur, men också i romaner, antologier (Mobacker 2003) och teaterproduktioner, som Joakim Rindås pjäs *Landet Inuti* (Riksteatern u.å.), samt på senare år, i ett växande antal prideparader och festivaler. Denna sommar kan de som så önskar åka genom ett queert Norden.

Som inom många andra områden har forskning om *bygd ofta hämtat teoretisk inspiration och frågeställningar från angloamerikanska sammanhang. Med sin tydliga nordiska inramning och introducering av nya tolkningar och begrepp är detta temanummer det första av sitt

slag i Norden. Genom att fortsätta publicera på skandinaviska språk bidrar *lambda nordica* och numrets skribenter till ännu ett viktigt, växande fält, nämligen där queera variationer kopplade till plats undersöks och där platsen får definiera vad som utgör det queera.

Utöver *bygdetemat innehåller numret förstås i sedvanlig ordning även recensioner av aktuell forskning. Vi vill passa på att tacka vår med detta nummer avgående recensionsredaktör, Ann-Sofie Lönnngren och välkomna vår nya redaktör, Elin Abrahamsson. Ann-Sofie har varit en vital och inspirerande del av redaktionen i många år och utöver sitt gedigna arbete med recensioner har hon också bidragit såväl med gästredaktörskap för flera nummer, som med texter till *We're Here*-avdelningen. Elin disputerade under 2018 på en avhandling som recenserar i detta nummer och vi ser fram emot att fortsätta recensera queer litteratur och forskning från Norden och övriga världen under hennes ledning. Därtill publicerar *lambda nordica* också en nekrolog över den framlidne och för nordisk homoforskning viktiga pionjären Wilhelm von Rosen, författad av kollegorna Jens Rydström och Dag Heede. Som Nordens ledande tidskrift för LHBTQ studier välkomnar vi alltid texter som talar till fältets framväxt och historia. Slutligen kan nämnas att *lambda nordica* är glada över att äntligen, tack vare en hårt arbetande styrelse, kunna lansera vår nya hemsida, www.lambdanordica.org, där vi genom ett förträffligt samarbete med företaget Open Academia nu kan erbjuda ett mycket mer sökbart arkiv över tidigare nummer och ett enklare system för att skicka in och hantera manus. Vi hoppas att den nya hemsidan kan bli en levande plats för diskussion och att många hittar de ofta banbrytande texter som publicerats i *lambda nordica*. Hör gärna av er med synpunkter och idéer.

Vi tackar våra gästredaktörer, skribenter och granskare för gott samarbete och ett spännande nummer och önskar god läsning.

JENNY BJÖRKLUND och
ULRIKA DAHL

REFERENSER

- Mobacker, Susanne. 2003. *Såna som oss: Röster om sexualitet, identitet och annorlundaskap*. Stockholm: Tiden.
- Riksteatern. u.å. "Landet Inuti." <https://www.riksteatern.se/landetinuti>.

NOT

1. Tack till den ousinliga källan för lesbisk historia och kultur, Karin Lindeqvist för detta viktiga påpekande.